

KOMENTÁŘ

22. 8. 2024

Životní podmínky domácností v Olomouckém kraji 2023

Podle výsledků šetření „Životní podmínky 2023“ tempo růstu příjmů v Olomouckém kraji zpomalilo. Průměrné celkové čisté příjmy na osobu sice vzrostly z 226,8 tis. Kč v roce 2021 na 239,2 tis. Kč v roce 2022, ale to byla v mezikrajském srovnání nejnižší hodnota. Nejvíce domácností v kraji podle čistého měsíčního příjmu na osobu spadalo do příjmového pásma 20 až 30 tis. Kč (31,0 %), přičemž v předcházejícím šetření nejvíce domácností spadalo do pásma 15 až 20 tis. Kč. Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení vzrostly na 7 587 Kč tj. o 20,7 %.

Na základě členství v Evropské unii má Česká republika povinnost realizovat každoročně výběrové šetření o příjmech a životních podmínkách v domácnostech. V první polovině roku 2023 tazatelé ČSÚ již po devatenácté šetřili, jak jsou na tom české domácnosti. Díky jednotné metodice jsou výsledkem šetření srovnatelná data o sociální situaci a životních podmínkách i za další země. V průběhu šetření tazatelky v Olomouckém kraji navštívily 595 domácností a vyšetřenost dosáhla 80,7 %.

Domácnosti v Olomouckém kraji v letech 2016–2023

Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet domácností	253 463	254 631	255 941	269 719	260 003	262 017	260 679	263 052
Průměrný počet členů na domácnost	2,46	2,44	2,43	2,30	2,38	2,36	2,34	2,33
Průměrné roční peněžní příjmy na osobu (Kč) ¹⁾								
A. Hrubé peněžní příjmy	192 641	211 271	207 505	220 444	225 223	232 637	249 559	259 979
v tom:								
příjmy ze závislé činnosti	112 025	123 370	126 882	137 141	141 247	144 306	154 920	159 592
příjmy z podnikání	25 089	31 861	25 522	27 570	28 383	24 299	28 641	28 857
sociální příjmy	43 441	44 842	45 380	47 279	51 792	57 539	59 898	64 309
ostatní příjmy	12 086	11 199	9 721	8 454	3 801	6 493	6 101	7 221
B. Zdravotní a sociální pojištění	12 207	12 801	13 759	14 859	15 299	15 667	16 820	17 251
C. Daň z příjmů fyzických osob	15 373	18 561	17 778	19 101	19 889	19 856	14 070	13 209
D. Bonus u daňového zvýhodnění na děti	549	324	320	449	386	279	758	892
E. Čisté peněžní příjmy	165 611	180 234	176 287	186 933	190 422	197 394	219 426	230 410
F. Naturální příjmy ²⁾	5 101	5 367	5 612	6 182	6 589	7 049	7 364	8 807
G. Celkové čisté příjmy (E+F)	170 711	185 601	181 899	193 114	197 011	204 443	226 791	239 218

¹⁾ údaj z předchozího roku

²⁾ od 2007 zahrnutý příspěvky na stravování

V Olomouckém kraji hospodařilo 263,1 tis. domácností s počtem členů 612,8 tis. V průměru na jednu domácnost připadalo 2,33 osob, tedy mírně více než republikový průměr (2,29 osob).

KOMENTÁŘ

Více než třetina domácností v kraji byla dvoučlenná (34,5 %) a domácnosti jednotlivců se na celkovém počtu domácností podílely 29,1 %.

Průměrné roční příjmy na osobu podle krajů v roce 2022

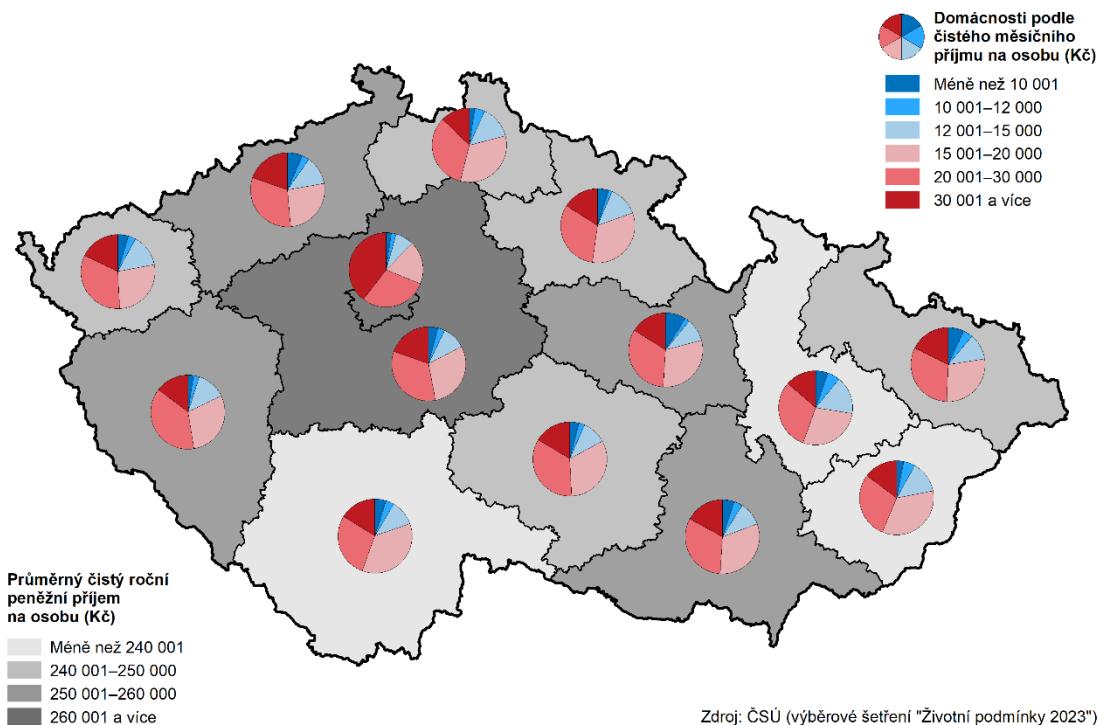
Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky 2023

	Hrubé peněžní příjmy (Kč)	Čisté peněžní příjmy (Kč)	Naturální příjmy (Kč)	Celkové čisté příjmy (Kč)	Pořadí krajů podle celkových čistých příjmů
Česká republika	298 077	259 850	9 328	269 178	x
v tom kraje:					
Hl. m. Praha	401 704	340 742	11 780	352 521	1
Středočeský	300 178	260 111	7 433	267 543	2
Jihočeský	271 724	239 384	7 984	247 369	13
Plzeňský	287 397	251 385	9 443	260 829	5
Karlovarský	279 090	243 257	8 578	251 835	11
Ústecký	296 691	258 672	8 061	266 733	3
Liberecký	275 150	242 829	9 104	251 933	10
Královéhradecký	284 036	249 510	9 794	259 303	8
Pardubický	286 866	250 958	9 711	260 669	6
Vysočina	282 863	249 007	11 462	260 469	7
Jihomoravský	289 979	253 647	9 767	263 414	4
Olomoucký	259 979	230 410	8 807	239 218	14
Zlínský	268 920	238 453	9 052	247 505	12
Moravskoslezský	277 490	243 958	9 346	253 304	9

Šetření životních podmínek domácností probíhalo v roce 2023, ale příjmy osob se zjišťovaly za rok předcházející šetření, tedy za rok 2022. Hrubé peněžní příjmy na osobu v roce 2022 v kraji meziročně vzrostly o 10 420 Kč (tj. o 4,2 %) na 259 979 Kč. V mezikrajském pohledu to byla nejnižší hodnota. Do celorepublikového průměru chybělo 38 098 Kč. Republikový průměr překonaly pouze kraje Hl. m. Praha (401 704 Kč) a Středočeský kraj (300 178 Kč). Čisté peněžní příjmy domácností (po odečtení odvodů na zdravotní a sociální pojištění, daně z příjmů fyzických osob a připočtení bonusu u daňového zvýhodnění na děti) dosáhly částky 230 410 Kč na osobu. I tato hodnota byla v mezikrajském srovnání nejnižší. Po započtení naturálních příjmů, do kterých jsou mimo jiné zahrnuty i požitky poskytované zaměstnavateli např. bezplatné používání služebního vozidla pro soukromé účely, příspěvky zaměstnavatele na stravování a hodnoty dalších výhod a nepeněžních služeb (např. jazykové kurzy, slevy na firemní zboží nebo služby, příspěvky na sportovní vyžití, dovolenou), dosahovaly celkové čisté příjmy v roce 2022 úrovně 239 218 Kč na osobu. Sice ve srovnání s výsledky šetření z předchozího roku se celkové čisté příjmy na osobu zvýšily o 12 427 Kč (5,5 %), ale mezi kraji to byla opět nejnižší hodnota.

KOMENTÁŘ

Příjmy domácností v krajích v roce 2022

Domácnosti podle čistého příjmu na osobu podle krajů v roce 2022

Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky 2023

	Podíl domácností ve skupině podle čistého měsíčního příjmu na osobu v Kč (%)								
	do 6 000	6 001–8 000	8 001–10 000	10 001–12 000	12 001–15 000	15 001–20 000	20 001–30 000	30 001–50 000	50 001 a více
Česká republika	1,1	1,1	2,4	3,3	11,4	28,8	31,8	16,2	3,7
v tom kraje:									
Hl. m. Praha	1,1	0,4	0,9	2,0	8,1	18,7	29,2	27,2	12,4
Středočeský	1,0	1,3	1,8	3,1	10,2	29,7	33,3	16,7	3,0
Jihočeský	0,3	1,1	3,5	3,6	11,1	35,9	28,3	14,4	1,7
Plzeňský	0,6	1,0	0,8	2,6	12,8	29,7	37,8	12,9	1,9
Karlovarský	-	2,2	2,4	3,4	14,1	27,3	32,8	14,5	3,4
Ústecký	1,5	1,0	4,0	3,2	12,6	26,4	31,7	16,9	2,7
Liberecký	-	0,6	1,8	4,3	14,3	33,0	33,2	11,0	1,8
Královéhradecký	-	1,6	3,1	1,7	13,0	32,8	31,8	13,8	2,1
Pardubický	-	2,4	6,5	2,1	10,0	30,1	32,7	12,3	3,9
Vysočina	1,3	1,0	1,7	2,5	10,5	32,3	34,5	14,2	2,1
Jihomoravský	1,1	0,6	3,5	3,8	10,5	31,5	31,9	14,2	3,0
Olomoucký	1,9	2,1	1,5	5,4	16,5	28,0	31,0	13,1	0,4
Zlínský	0,7	0,4	2,0	5,1	13,8	34,3	29,0	13,5	1,2
Moravskoslezský	3,1	1,6	2,2	4,3	11,4	27,9	31,7	15,5	2,3

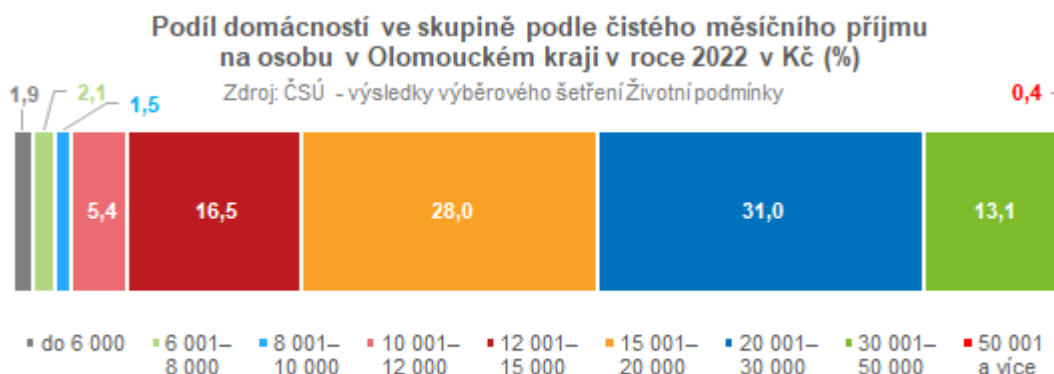
Oddělení informačních služeb – Krajská správa ČSÚ v Olomouci

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.csu.gov.cz/olomoucky | tel.: 585 731 511, e-mail: infoservisolom@csu.gov.cz

KOMENTÁŘ

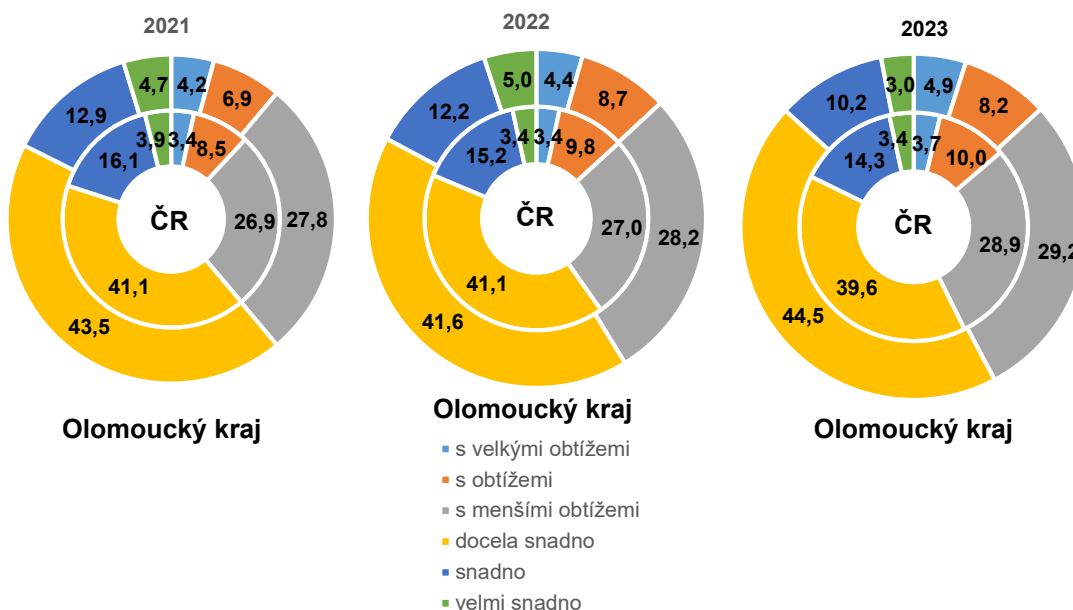
Podle rozdělení domácností do příjmových skupin podle čistého měsíčního příjmu na osobu necelá třetina domácností v kraji spadala do příjmové skupiny v rozmezí 20 až 30 tis. Kč (31,0 %), přičemž v předchozím šetření nejvíce domácností spadalo do příjmového pásma 15 až 20 tis. Kč. V dalších deseti krajích byla nejdominantnější příjmovou skupinou ta s rozmezím 20 až 30 tis. Kč. V krajích Jihočeském, Královéhradeckém a Zlínském nejvíce domácností patřilo do příjmového pásma 15 až 20 tis. Kč.

Do nejnižšího příjmového pásma do 6 tis. Kč na osobu patřilo 1,9 % domácností v kraji, což byl po Moravskoslezském kraji (3,1 %) druhý nejvyšší podíl. Republikový podíl činil v této příjmové skupině 1,1 %. Na druhé straně čisté měsíční příjmy na osobu vyšší než 50 tis. Kč měsíčně mělo v kraji 0,4 % domácností, nejnižší podíl mezi krají.

Jak domácnosti vycházely s příjmem podle subjektivního hodnocení (%)

Zdroj: ČSÚ – výsledky výběrového šetření Životní podmínky 2023

KOMENTÁŘ

Součástí šetření bylo několik otázek týkajících se subjektivních názorů, např. jak domácnost vycházela se svými příjmy, co si mohla a nemohla dovolit a jestli měla problémy s platbou běžných výdajů nebo splácením půjček. Domácnosti v Olomouckém kraji hůře vnímaly svou socioekonomickou situaci. Potřetí v řadě vzrostl podíl domácností, které uvedly, že vycházely s příjmy s obtížemi. V roce 2021 mělo problém vyjít se svým příjmem 38,9 % domácností, v roce 2022 to bylo 41,3 % a v roce 2023 tento problém uvedlo 42,3 % domácností. Velmi snadno se svým příjmem vycházela 3,0 % domácností, ale v předchozím šetření to bylo 5,0 % a ještě předtím 4,7 %.

Subjektivní názory domácností na vybrané problémy podle kraje v roce 2023

Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky 2023

	Domácnost vycházela s příjmem (v % z celkového počtu domácností)						Náklady na bydlení jsou pro domácnost (v % z celkového počtu domácností)		
	s velkými obtížemi	s obtížemi	s menšími obtížemi	docela snadno	snadno	velmi snadno	velkou zátěží	určitou zátěží	vůbec nejso zátěží
Česká republika	3,7	10,0	28,9	39,6	14,3	3,4	21,2	68,8	10,0
v tom kraje:									
Hl. m. Praha	3,4	10,4	25,4	37,8	17,1	5,9	18,8	64,6	16,5
Středočeský	3,6	12,4	34,2	38,4	10,1	1,3	18,8	72,5	8,6
Jihočeský	4,5	10,9	27,4	44,2	11,1	2,0	17,6	74,6	7,8
Plzeňský	2,5	9,9	41,4	39,4	6,1	0,7	19,5	74,5	6,0
Karlovarský	1,9	7,9	25,9	47,5	15,9	1,0	17,9	73,8	8,3
Ústecký	5,5	10,7	27,4	39,0	14,6	2,8	20,8	74,1	5,2
Liberecký	6,1	16,6	36,4	33,3	6,1	1,5	37,1	53,7	9,2
Královéhradecký	2,2	6,1	29,7	43,2	14,6	4,3	17,9	69,6	12,4
Pardubický	6,6	13,1	34,3	29,9	14,7	1,4	31,9	63,3	4,9
Vysočina	3,0	6,9	25,4	38,6	20,5	5,6	13,7	69,5	16,8
Jihomoravský	2,1	7,9	25,7	42,7	17,4	4,2	22,5	69,0	8,5
Olomoucký	4,9	8,2	29,2	44,5	10,2	3,0	21,8	72,4	5,8
Zlínský	1,7	10,7	31,6	37,6	16,5	1,9	23,2	71,6	5,2
Moravskoslezský	4,8	8,3	22,2	39,8	18,7	6,2	22,4	63,3	14,3

V další části dotazníku týkající se finanční situace podle subjektivního názoru členů domácnosti na otázku, jestli si domácnost mohla dovolit uvedené služby nebo výrobky, více než čtvrtina domácností v Olomouckém kraji (26,4 %) uvedla, že by si nemohla dovolit odjet na týdenní dovolenou mimo domov. Tento podíl byl v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší po Libereckém (30,8 %) a Ústeckém kraji (27,1 %). Téměř čtvrtina domácností (23,9 %) uvedla, že by si nemohla dovolit uhradit neočekávaný výdaj ve výši 14 100 Kč. Každá čtrnáctá domácnost (7,1 %) by si nemohla dovolit jíst obden maso, dostatečně vytápět byt si z finančních důvodů nemohlo dovolit 8,0 % domácností v kraji. Všechny podíly domácností z kraje v této části dotazníku patřily k vyšším v mezikrajském srovnání.

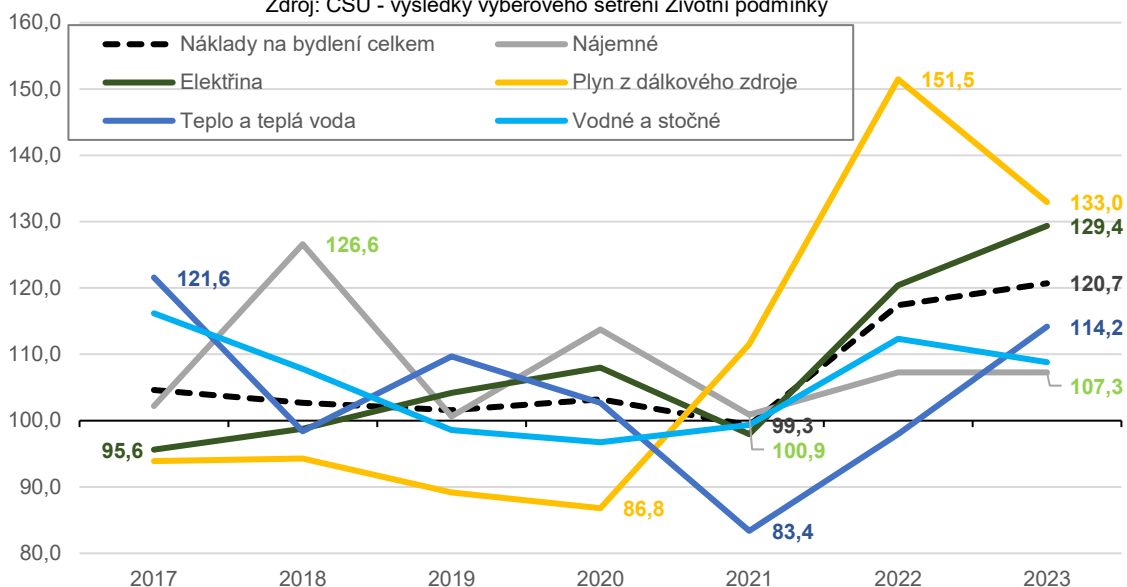
Další část šetření byla zaměřená na vybavení domácností. Domácnosti zodpovídaly, jestli jsou vybaveny sušičkou prádla, myčkou nádobí, osobním počítačem nebo notebookem, jestli mají

KOMENTÁŘ

přístup k internetu nebo osobní automobil. U všech vybraných pěti položek dosažené podíly za kraj byly pod republikovým průměrem. Více než tři čtvrtiny domácností odpověděly, že měly osobní počítač nebo notebook (79,3 %) a přístup k internetu mělo 81,4 % domácností. Ve srovnání s předchozím šetřením došlo u těchto položek k mírnému poklesu (o 1,3 p. b., resp. o 0,6 p. b.). U dalších šetřených položek došlo k nepatrným nárůstům. Sušičku prádla ve své domácnosti mělo 28,4 % (minulý rok to bylo 27,9 %), myčku nádobí bychom našli v téměř každé druhé (45,0 %, minule 44,5 %) a vozový park s alespoň jedním automobilem uvedlo 68,8 % (vloni to bylo 67,9 %). U otázky na vybavenost měly domácnosti uvést, pokud nevlastnily vybrané předměty, jestli si daný předmět nemohou dovolit nebo jej nevlastní z jiného důvodu. U čtyř z pěti položek došlo k meziročnímu zhoršení. Sušičku prádla si z finančních důvodů nemohlo dovolit 8,0 % domácností (minulé šetření to bylo 7,7 %), myčku nádobí si nemohlo dovolit 7,1 % (minule to bylo 5,9 %), osobní počítač nebo notebook by chtělo vlastnit 3,1 % (oproti 2,0 %) a připojení na internet by ráda měla, ale z finančních důvodů si ho nemůže dovolit 2,6 % domácností (1,9 % v minulém roce). Jedině u osobního automobilu se ve srovnání s předchozím šetřením snížil počet domácností z 5,5 % na 4,4 %.

Meziroční indexy výdajů za bydlení v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky

Základním výdajem každé domácnosti jsou náklady na bydlení. V Olomouckém kraji v roce 2023 průměrně měsíčně domácnosti zaplatily částku 7 587 Kč. Meziročně to byl nárůst o 1 302 Kč (o 20,7 %). Náklady na bydlení tvořily 17,0 % z čistých peněžních příjmů domácností, což bylo meziročně více o 2,3 p. b. V nákladech na bydlení bylo sledováno sedm položek. V meziročním srovnání se všechny tyto položky zvýšily. Nejvíce vzrostla platba za plyn z dálkového zdroje (meziroční nárůst o 33,0 %) a elektřina (29,4 %). Platby za plyn a elektřinu v kraji byly vyšší než v ČR (2 450 Kč a 1 645 Kč, ČR 2 494 Kč a 1 472 Kč). Tyto dvě položky tvořily více než polovinu z nákladů na bydlení (54,0 % z celkových nákladů na bydlení).

KOMENTÁŘ

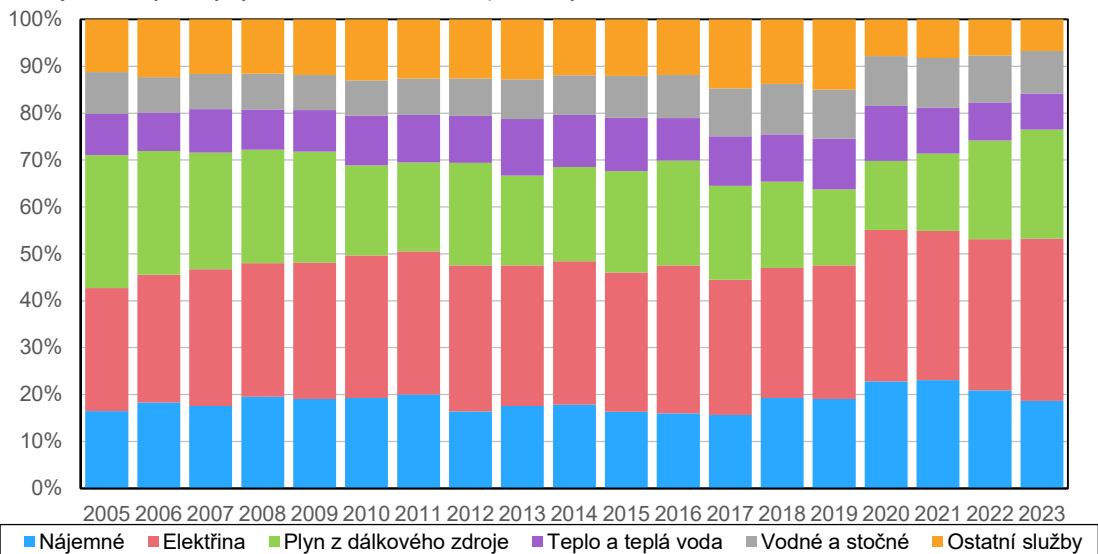
Měsíční náklady domácností na bydlení podle krajů v roce 2023

Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky 2023

	Průměrné měsíční náklady domácností na bydlení		Struktura nákladů na bydlení (%)						
	celkem (Kč)	v % z čistých peněžních příjmů	nájemné, úhrada za užívání bytu	elektrina	plyn z dálkového zdroje	teplo a teplá voda	vodné a stočné	ostatní služby	tuhá a tekutá paliva
Česká republika	8 299	16,7	21,3	30,1	17,7	10,7	8,9	6,7	4,6
v tom kraje:									
Hl. m. Praha	10 832	18,7	32,4	21,8	13,6	15,3	8,4	7,9	0,7
Středočeský	7 984	14,9	14,6	38,1	17,5	7,8	8,6	6,5	6,9
Jihočeský	7 169	15,5	19,0	36,4	12,1	9,6	9,0	6,1	7,8
Plzeňský	7 853	16,3	21,0	31,6	15,1	10,4	8,3	7,3	6,2
Karlovarský	8 027	18,4	24,2	25,1	14,9	15,2	9,7	7,5	3,4
Ústecký	8 682	18,1	23,8	27,2	16,0	13,0	10,3	6,3	3,4
Liberecký	8 736	18,2	22,3	32,5	14,4	9,0	9,8	6,4	5,6
Královéhradecký	7 844	16,6	17,7	36,5	15,8	8,4	8,8	6,3	6,4
Pardubický	7 591	15,4	16,2	33,3	22,3	8,3	8,3	6,6	5,0
Vysočina	7 032	14,5	14,1	35,0	21,5	6,5	8,9	7,1	6,9
Jihomoravský	8 089	16,1	17,5	29,9	25,4	8,3	9,6	6,0	3,3
Olomoucký	7 587	17,0	17,3	32,3	21,7	7,2	8,4	6,3	6,8
Zlínský	7 478	15,6	13,2	31,5	27,4	8,4	8,9	5,8	4,8
Moravskoslezský	8 042	17,9	24,2	26,0	16,3	12,9	8,6	6,6	5,4

Struktura průměrných měsíčních nákladů domácností na bydlení v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ - výsledky výběrového šetření Životní podmínky 2023

KOMENTÁŘ

Podle subjektivního hodnocení v kraji pouze pro 5,8 % domácností nebyly náklady na bydlení žádnou zátěží. Ještě hůře vnímaly svou finanční situaci domácnosti v Ústeckém a Zlínském kraji (shodně po 5,2 %) a Pardubickém kraji (4,9 %). V Olomouckém kraji pro více než pětinu domácností (21,8 %) byly náklady na bydlení velkou zátěží (před rokem to bylo 18,1 %). Meziročně zhoršené vnímání situace bylo zaznamenáno v dalších 9 krajích, naopak zlepšení bylo zjištěno v Praze, Jihočeském, Karlovarském a Ústeckém.

V další části dotazníku domácnosti subjektivně hodnotily problémy s bydlením. V Olomouckém kraji nejvíce vadil domácnostem hluk od sousedů, resp. ulice (15,4 %). Tento problém s bydlením označilo za prvořadý nejvíce domácností ve všech krajích.

Více informací naleznete na internetových stránkách ČSÚ v publikaci [Příjmy a životní podmínky domácností 2023](#).

Kontakt:

Joanna Pozdíšková

Oddělení informačních služeb

E-mail: joanna.pozdiskova@csu.gov.cz

Tel.: 585 731 528

Poznámka:

Šetření s názvem Životní podmínky probíhá v České republice od roku 2005 jako národní verze evropského šetření EU-SILC (European Union – Statistics on Income and Living Conditions). Při realizaci se využívá tzv. rotační panel – stejné domácnosti jsou dotazovány v ročním odstupu po dobu čtyř let a každoročně je soubor doplněn o domácnosti nové.

Šetření probíhá každoročně na jaře a vyškolení tazatelé navštěvují náhodně vybrané domácnosti, od kterých získávají informace o jejich příjmu za uplynulý rok a také o jejich situaci v době šetření. V Olomouckém kraji bylo na jaře 2023 zahrnuto do šetření 595 domácností a 480 z nich bylo úspěšně vyšetřeno. V celé republice to bylo 10,7 tis. domácností, ze kterých bylo úspěšně vyšetřeno 8,5 tis. Výsledky ukazují výši a složení příjmů domácností v roce 2022 a subjektivní hodnocení situace domácností na jaře 2023 v době šetření.

Při interpretaci a analýze výsledků šetření Životní podmínky je třeba mít neustále na paměti, že vznikly zpracováním dat získaných z výběrového šetření. Všechny publikované údaje jsou tedy statistické odhady zatížené určitou chybou a nikoliv přesná čísla.